

Pieljekaise nationalpark 100 år: Från vänster Håkan och Birgitta Lundberg, Jörn, Britt-Marie och Sture Lindgren, Norsjö, Fredrik Johansson, Adolfström, Annalena Renquist och Tomas Johansson, Luleå, Veronika Johansson, Laisvallby/Stockholm, Bernt och Margit Tingvall, Luleå, Karl Frykholm, Rättvik, Jennie Söderberg, Arjeplog, Maria Söderberg, Laisvall/Enskede. Från vänster nedre raden: Kurt Jämtemo och Maria Lundström med hunden Ita, Skellefteå (*Kurt och hunden Ita gick ifrån just vid denna tidpunkt*). Doris Johansson och Karin Johansson, Adolfström, André Karlberg, Arjeplog, Margareth Jönsson, Brunflo, Berit Wennström, Gautosjö, och Lotten Mörtell, Jutis. FOTO HANNAH KÄHLER

Vandring i Pieljekaise nationalpark

**– Det var vår första fjällvandring och vi är nöjda med att den gick så bra!
Det sa Sture Lindgren, 74 år, och Britt-Marie Lindgren, 64 år, från Norsjö.
Jag var också nöjd.
Jag hade uppnått målet att GÅ 2,3 mils fjällvandring på EN dag.**

Av Hannah Kähler, 14 år, Laisvall

Morgonen som förväntades vara mörk med dåligt väder, visar sig vara ljus. Solen sticker i ögonen då vi blickar upp mot skyn. Det känns som om det ska bli en fin dag idag.

I Adolfström möts vi litet morgontrötta, men ändå ivriga deltagare i alla åldrar. Frukost bjöds det på i Adolfström hos Karin och Kjell Johansson, vilket vi vandrare starkt gillade.

När alla ätit sig mätta och glada så började Maria Söderberg och Fredrik Johansson (guiden) berätta om vad som ska ske under dagen och fakta om Pieljekaise.

Fredrik Johansson, helikopterförare och vår guide, berättar lite om naturen och vi är redo för att gå.

Ett exempel på natur i skogarna längs efter stigen. Här är fjällbjörkar och lummig gräsbeväxt mark.

Naturen i Pieljekaise är väldigt vacker och unik. Det är nämligen inte många som gjort den här vandringen, medan de stora nationalparkerna i Norrland har tusentals besökare. Och eftersom denna natur är orörd så blir den speciell i sig själv, den är underbar och mystisk på samma gång. Efter vägen finns det många små bäckar, tjärnar och sjöar som går att ta friskt och jättegott vatten ifrån.

Varför blev detta en nationalpark? Jo, det var tack vare sina vackra fjällbjörkskogar som Peljekaise blev en nationalpark. Dessa fjällbjörkar är väldigt speciella för de svenska och norska fjällen, för de finns nästan inte på någon annan plats i världen. Och varför finns det inte så mycket gran och tall här då?

Jo, för att fjällbjörkarna tål de fuktiga svala vindarna som sveper in från Atlanten bättre än gran och tall. Men där havsvindar inte blåser bildar istället barrskog skogsgräns mot fjällen.

Alla deltagare presenterade sig inför gruppen. Här fanns de från Jörn, Luleå, Norsjö, Skellefteå, Arjeplog, Stockholm, Adolfström, Laisvall och Laisvallby. Sedan fick alla sina matpaket, som Maria och Stig Erik Nyström gjort i ordning. De innehöll tacokryddade kycklinglår och souvas, renkött. Klockan nio avgår tåget, då börjar den efterlängtade vandringen (för de andra i gänget, ja, jag är fortfarande

skeptisk till att det ska gå bra) på 2,3 mil mellan Adolfström och Jäckvik.

I början ligger alla tätt efter varandra och vi börjar direkt bekanta oss. Man hör hur alla pratar med varandra om att vädret är bra. Flera undrar över saker om stigen och vägen, som vi senare ska få mer information om.

När vi har kommit en bit blir det paus vid Rappajaure och vätskepåfyllning. Fredrik ger oss en liten påminnelse om hur långt vi ska gå innan vi tar nästa paus. Sen gick vi igen.

Efter den här sträckan ser vi många växter och en del djur. Vi stannade en bit längre fram vid sjön Lutaure. Maria kollade med gruppen och de som hade sett flest växter och djur – och kunde namnge dem – vann små priser, vilket var rätt roligt. Hon räknade ihop att vi bland annat sett smörboll (som är Pieljekaises karaktärsväxt och som är fridlyst i vissa län), fjällviol, blå viol, hjortronblommor, förgätmi-gej, kabbleka och rödblåra (midsommarblomster). Inom djurväg såg vi fiskmåsar, ripa, tjäder med ungar (de små ”dunbollarna”) och Veronika Johansson hade sett en liten groda. Veronika hade ropat högt när hon såg den! Efter litet vila och skratt fortsatte vandringen.

Jennie Söderberg
står på bron vid sjön
Lutaure och känner
friska vindar blåsa.

Det var en hel del stenar längs med stigen som vi nu gick på, så det blev lite hopp och skutt här och där. Det kändes rätt jobbigt, men det berodde nog på mat- och vätskebrist. Jag hade nämligen slut vatten i min flaska och var litet yr.

När vi var ungefär halvvägs så stannade vi alla vid en bro som gick över Pieljeaurebäcken och då var det dags för lunch, precis i rätt stund!

Maria och Fredrik satte genast igång med att göra upp eld och värma mat till den hungriga kämparskaran. Några ifrågasatte (bland annat jag) att han gjorde upp eld här, i nationalparken! Han betonade att det finns skillnader mellan naturreservat och nationalparker. Skillnaden är att i naturreservat får man inte elda alls, medan man i nationalparker får elda med löst liggande grenar och pinnar, men man får INTE hugga ner något. Vi blev lugnade, och i efterhand var vi nöjda med att ha en guide som är uppväxt här och som hade så bra koll.

Maten satt väldigt fint och alla var nöjda och *ready to go!* Det märktes på en gång att gruppen delades upp i tre mindre; guidegruppen (som gick först och gick i rask takt bakom Fredrik), medelgruppen (som njöt av väder och natur och gick i lagom takt) och till slut naturgruppen (som ofta stannade och tog kort och inspekterade växtlivet på nära håll. Där var Maria!)

Under vandringen sköljde alla lovord över naturen, maten och framförallt vädret. Vi hade solsken och lätt bris (varken för kallt eller för varmt alltså) och inga regnskurar, som väderprognosen hade hotat med.

Vägen uppför fjället var inte så brant som jag hade väntat mig, men den var dock lite stenig. Vi gjorde ett kort stopp på väg upp vid en övernattningsstuga och där berättade Fredrik om fjällbjörkmätaren och fjällbjörkmätarlarven.

Fjällbjörkmätaren är alltså en liten fjäril som med långa intervaller uppträder i stora mängder. Och de lämnar efter sig en hel del fjällbjörkmätarlarver. Men vad gör då dessa som är så speciellt? Ja, om björkar kunde tala så skulle de nog säga att det är bland de värsta de vet, de äter nämligen upp alla björkarnas blad. Det kan ta

De vackra fjällbjörkarna skiner i solen. Förstår ni att jag blev tårögd?

upp till så mycket som hundra år innan björkarna återhämtat sig från ett sådant anfall! Eftersom de är en sådan plåga för björkarna brukar man kalla dem "lövmask". Fredrik berättade också att den senaste härjningen skedde mellan 1955-57, och då ödelades tyvärr stora områden av fjällbjörkskog i Lappland, däribland i Pieljekaise nationalpark.

Se när ungdomarna kämpar!
Från vänster Karl Frykholm,
AnnaLena Renquist, Tomas Johansson
och Jennie Söderberg. (I bakgrunden
ser vi bland annat hunden Ita med
husse och matte.)

Efter en del information och vila blev det till att gå på kalfjället upp till den norra gränsen av nationalparken. Där stannade vi ett tag igen (där väntade vi in den sista gruppen, alltså Maria). Det var rätt fantastiskt att se vyerna på vägen upp. Eftersom jag är född i de här trakterna är man ju såklart hemmablind, men det var som att mina ögon öppnades och jag såg faktiskt det vackra i det vackra.

Det var inte bara jag som hade märkt det, besättningen på skutan rent jublade när vi var på kalvfjället! Man hörde saker som ”så skönt att det fläktar här uppe” och ”vad fint med lite snö, kanske man ska ha snöbollskrig?”

Ja, det fanns en liten snöplätt kvar här uppe, men vi såg tyvärr inga renar, även fast de betar här sommartid. Hela fjället är renbetesland och samebyn här heter Semisjaure-Njarg.

När jag vände mig om från gruppen och såg bort mot kanten där man kunde ana Hornavan – och blickade ut över fjället – så sken solen på de ljusa risbuskarna och kalvfjället. Det blev till en egen vacker sol. Det var så vackert att jag nästan blev tårögd.

– Nu ska vi ta en gruppbild! hojtar Maria till helt plötsligt.

Efter att gruppbilden är tagen fortsätter marschen. Det är inte mycket kvar nu! Vi tar en sista paus vid Pieljekaisestugan med en kopp kaffe, en ”dammsugare”, frågesport och priser – såklart! Efter en rätt lång, skön och myggfri paus så var vissa taggade, ivriga och redo att gå sista biten, medan andra kände sig lugna och gick i långsammare takt för att riktigt njuta.

– Aj, mina fötter! utbrister Veronika Johansson och skrattar. Hon hade skavsår.

Marias bild av mig!

De flesta av oss står/sitter och njuter av solen vid Pieljekaisestugan..

Nu kan vi se Jäckvik. Till vår stora förvåning så löser den fint utmärkta Kungsleden upp sig i intet! Vi kom till ett vägskäl och visste inte riktigt vart vi skulle, men Jennie Söderberg chansade på att gå till höger. Hon ledde oss rätt, som tur var! Sedan var vi äntligen framme. Vi hade övervunnit våra mål med att klara den här vandringen, trots skoskav, hunger, vattenbrist och trötthet! Vi blev varmt mottagna av Stefan Andersson på Jäckviksgården och blev bjudna på kaffe.

Sedan fick deltagarna skriva utvärdering av resan. Utvärderingarna såg väldigt positiva ut, vilket både Maria, Fredrik och jag såg med gillande på.

Dagen gick mot sitt slut, klockan var närmare halv åtta och nu väntade vi på skjuts hem i minibuss. När jag gick ut från Jäckviksgården såg jag hela gänget ligga och vila på gräset och på asfalten i solljuset. Det var en underbar syn, för även om alla

var trötta, så var alla glada!

När bussen kom hoppade alla på och det var en glad stämning. Alla hade hittat nya kontakter och vänner. De berättade mycket om sig själva och hur bra denna vandring hade varit.

Utflykten var lyckad! Maria, Veronika Johansson och jag hade samma hållplats utanför Fjällcampen i Laisvall. Vi tog farväl och sen var dagen officiellt avslutad för vår del. När jag gick hemåt över Gruvvägen och parkeringen till Laisdalens Livs så kände jag hur fötterna, benen, ryggen, ja, hela kroppen värkte! Men det gjorde ingenting, för idag hade jag hade med 21 andra tappra människor fjällvandrat 2,3 mil!

Jag hade nått mitt mål och tänk vilken erfarenhet jag har fått att berätta om nu. Låter det som något för dig? Om det gör det, så föreslår jag att du gör denna vandring över Pieljekaise. Och om det inte gör det, så föreslår jag att du gör den i alla fall! Det här var inget jag hade tänkt mig att göra, tro mig, men jag är glad att det blev av, och så tror jag också att du skulle känna det. Det är en upplevelse värd att vara med om!

Av Hannah Kähler

Uppvuxen i Laisvall, 14 år.

(Detta var min första långa fjällvandring, och under fjällvandringen var jag sommarpraktikant – som Arjeplogs kommun ordnar – hos Maria Söderberg. Om jag inte hade varit praktikant hade jag nog inte gjort vandringen. Foto – utom gruppbild – tagna av © Maria Söderberg.)

Kommentarer från vandrarna den 20 juni 2009:

”En fantastisk dag, allt har varit bra.”

Karin Johansson

”En otrolig dag! Bra ledare och maten var jättegod! Tusen tack för ett sånt bra arrangemang!”

Berit Wennström

”Lagom tempo, lagom med pauser och bra med mat.”

Karl Frykholm

”Tack Maria & Co för en underbart arrangerad vandring med god mat, gott humör, vackra vyer och bästa tänkbara väder!”

Veronika Johansson

”Organisation (5) av 5

Maten (5)

Ledning (5)

Tempo (5)

Service (5)

Tack för att vi fick vara med!”

Okänd.

”Dagen har varit jättebra; god frukost, bra väder, bra

mat, trevliga ledare och medvandrare. Det var vår första fjällvandring och vi är nöjda att den gick bra. Vi är 64 och 74 år!”

Sture Lindgren och Britt-Marie Lindgren, Norsjö.

Vackra smörbollor som poserar för fullt!
Den söta förgätmigej, som är gammelsvenska för “glöm mig inte”.

FAKTA

Syftet med vandringen den 20 juni 2009 var att uppmärksamma att nationalparken Pieljekaise firar 100-årsjubileum. Vandringen gick efter Kungsleden mellan Adolfström och Jäckvik, 23 kilometer.

Den passerar nationalparken Pieljekaise.

Djurlivet består av bland annat älg, fjällräv, dalripa, tjäder och en hel del andra djur och fåglar.

Växtligheten är mångfaldig, men bland annat örter som hönsbär, gullris och ängskovall kan man hitta. Och ståtliga växter som nordisk stormhatt, torta, brudborste och fjällkvanne finns. I blomväg finns bland annat smörboll, fjällviol, blå viol och förgätmigej.